

घोरणः 8

संस्कृत

4. प्रेरणादीपः चाणक्यः

स्वाध्याय

Sem : 2

अनुवाद

चन्द्रगुप्तः : आर्य चाणक्य ! शीतकालः अस्ति। जनेषु कम्बलान्
वितरतु।

चंद्रगुप्त - आर्य चाणक्य ! ठंडीनो समय છે. લોકોને કામળા વહેંચો.

चाणक्यः : महाराज! इदानीम् अहं कम्बलान् मम गृहं नयामि। प्रभाते
वितरिष्यामि।

चाणक्य - महाराज ! अत्यारे हुं કામળા મારે ઘેર લઈ જઉં છુं.
સવારમાં વહેંચીશ.

ચન્દ્રગુપ્તઃ : તથા કરોતુ ભવાન्। (ત્રયઃ ચૌરાઃ પ્રવિશન્તિ।)

ચંદ્રગુપ્ત - ભલે આપ તેમ કરો. (ત્રણ ચોરો પ્રવેશે છે.)

પ્રથમઃ : ચન્દ્રગુપ્તસ્ય મન્ત્રી ચાણક્યઃ। એતત્ તસ્ય ગૃહમ्।

પહેલો - ચંદ્રગુપ્તના મંત્રી ચાણક્ય. આ તેમનું ઘર છે.

દ્વિતીયઃ અત્ર તૈલદીપઃ। સમીપે પીઠમ्। પુસ્તકાનિ... ।

બીજો - અહીં તેલનો દીવો છે. નજીકમાં આસન (બેઠક) છે. પુસ્તકો ...

તૃતીયઃ ધનं કુત્ર?

ત્રીજો - ધન ક્યાં?

પ્રથમઃ : અત્ર તુ નાસ્તિ। દ્વિતીયં પ્રકોષ્ઠં પ્રવિશામઃ।

પહેલો - અહીં તો નથી. બીજી ઓરડામાં દાખલ થઈએ.

દ્વિતીયઃ : આશર્ચર્યમ् ! શૈત્યમ् અધિકમ् અસ્તિ... ।

બીજો - આશર્ચર્ય! ઠંડી ખૂબ છે.

તૃતીયઃ : કમ્બલાઃ સમીપે એવ સન્તિ... ।

ત્રીજો - કામળા નજીકમાં જ છે ...

પ્રથમઃ : તથાપિ એષઃ મહાશયઃ।

પહેલો - તોપણ આ મહાશય.

द्वितीयः : स्वयं कम्बलस्य उपयोग न करोति।

बीજો - જાતે કામગાનો ઉપયોગ કરતા નથી.

તૃતીયः : પુનરશ અધઃ શયનં કરોતિ। આશર્ચર્યમ् !

ત્રીજો - વળી નીચે ભૂમિ પર સૂચે છે ! નવાઈ !

પ્રથમઃ : તહિ ચાણકયં પૃચ્છામઃ । જાતવ્યં તસ્ય રહસ્યમ्।

પહેલો - તો આપણે ચાણકયને પૂછીએ છીએ. આપણે તેનું રહસ્ય જાણીએ.

द्वितीयः : एतत् अस्माकं साहसम्!

बીજો - આ અમારું સાહસ (છ) !

પ્રથમः : આર્ય! વયં ચૌરાઃ સ્મઃ। ચૌરકાર્યાય આગતાઃ। મહોદય !

આશ્વર્યમ् અસ્તિ।

પહેલો - આર્ય ! અમે ચોરો છીએ. ચોરીના કામ માટે આવ્યા છીએ.

મહાશય ! આશ્વર્ય છે !

द्वितीयः : शैत्यम् अस्ति। कन्बलाः समीपे सन्ति । तथापि भवान्
किमर्थम् उपयोग न करोति ?

बીજો - ટાઈ છે. કામળા નજીકમાં છે. તોપણ આપ કેમ ઉપયોગ કરતા
નથી ?

ચાણક્યઃ : એતे કન્બલાઃ મમ કૃતે ન, દરિદ્રજનાનાં કૃતે સન्ति । યત्
વસ્તુ અસ્માકં નાસ્તિ, તસ્ય ઉપયોગः પાપમ् ।

ચાણક્ય - આ કામળા ! મારે માટે નથી. ગરીબ લોકો માટે છે. જે વસ્તુ
આપણી નથી, તેનો ઉપયોગ (કરવો) પાપ છે.

सर्वे चौराः : अरे रो ! वयं तु प्रतिदिनं पापं कुर्मः। चौरकार्यण एव
उदरपूर्ति कुर्मः वयम् अद्य आरम्भ्य पापं न करिष्यामः
जयतु आर्यः।

બધા ચોરો - અરે રે ! અમે તો દરરોજ પાપ કરીએ છીએ. ચોરીના
કામ વડે જ પેટ ભરીએ છીએ. અમે આજથી શરૂ કરીને
પાપ નહિ કરીએ. આર્થનો જથ થાઓ !

ટિપ્પણી

શીતકાલ:

જનેઝ્ય:

ઇંદ્રનીમ

નયામી

પ્રકોષ્ઠમ्

- શિયાળાનો ઠંડીનો સમય
- લોકોને, લોકો માટે
- હવે
- લઈ જાઉં છું
- ઓરડો

अथः	-	નીરે
अथ	-	આજે
સાતવ્યમ्	-	જાણવું જોઈએ
કૃતे	-	માટે
કુર્મ	-	કરીએ છીએ.

स्वाध्याय

प्रश्न 1. नीचे आपेला शब्दोनुं मोटेथी शुद्ध उच्चारण करो:

(1) कम्बलान्

(2) चन्द्रगुप्तस्य

(3) तैलदीपः

(4) प्रकोष्ठम्

(5) शैत्यम्

(6) पुनश्च

(7) आश्चर्यम्

પ્રશ્ન 2 નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો:

(1) ચન્દ્રગુપ્તઃ ચાણક્યં કિમ् અવદત् ?

- ચન્દ્રગુપ્તઃ ચાણક્યમ् અવદત् - "આર્ય ચાણક્ય ! શીતકાલઃ
અસ્તિ। જનેભ્યઃ કર્મબલાન् વિતરતુ ।"
- ચન્દ્રગુપ્તે ચાણક્યને કહ્યું, " આર્ય ચાણક્ય ! ઠંડીનો સમય છે.
લોકોને ધર્મણ વહેંચો.

(૨) ચાણક્યઃ કમ્બલાન् કુત્ર નયતિ?

- ચાણક્યઃ કમ્બલાન् સ્વગૃહમ् નયતિ।
- ચાણક્ય કામળા પોતાના ધેર લઈ જાય છે.

(૩) ચાણક્યસ્ય ગૃહે કે પ્રવિશન્તિ?

- ચાણક્યસ્ય ગૃહે ત્રયઃ ચૌરાઃ પ્રવિશન્તિ।
- ચાણક્યના ધરમાં ત્રણ ચોર દાખલ થાય છે.

(૪) ચાણક્યઃ કિમર્થ કમ્બલસ્ય ઉપયોગ ન કરોતિ?

- કમ્બલાઃ દરિદ્રજનાનાં કૃતે સન્તિ, ચાણક્યસ્ય કૃતે ના સઃ મન્યતે
યત્ પરકીયવસ્તુનઃ ઉપયોગઃ પાપમ् । અતઃ ચાણક્યઃ કમ્બલસ્ય
ઉપયોગ ન કરોતિ।
- કામળા ગરીબ લોકો માટે છે; ચાણક્ય માટે નથી. ચાણક્ય માને છે
કે પારકી વસ્તુનો ઉપયોગ પાપ છે. આથી તે કામળાનો ઉપયોગ
કરતા નથી.

પ્રશ્ન 3. નીચે આપેલા ઉદાહરણના આધારે કૌસના શબ્દોનો
ઉપયોગ કરો અને અન્ય વાક્યો બનાવો :

ઉદાહરણ : સુરેશः પુસ્તકમ् - સુરેશस્� પુસ્તકમ् અસ્તિ।

(1) મહેશસ્ય લેખની અસ્તિ | (મહેશઃ, લેખની)

(2) રાજેશસ્ય સુધાખણ્ડઃ અસ્તિ | (રાજેશઃ, સુધાખણ્ડઃ)

(3) શૈલેશસ્ય ધનમ् અસ્તિ | (શૈલેષઃ, ધનમ्)

(4) मूकेशस्य फलम् अस्ति । (मूकेशः, फलम्)

(5) मनीशस्य उपनेतरम् । (मनीषः, उपनेत्रम्)

પ્રશ્ન 4. નીચે આપેલા ઉદાહરણ મુજબ અન્ય વાક્યો બનાવો :

ઉદાહરણ : અહં પ્રવિશામિ। વયં પ્રવિશામઃ।

અહં ખાદામિ વયં ખાદામઃ।

અહં ગચ્છામિ વયં ગચ્છામઃ।

અહં પર્શ્યામિ વયં પર્શ્યામઃ।

અહં પૃચ્છામિ વયં પૃચ્છામઃ।

અહં પઠામિ વયં પઠામઃ।

પ્રશ્ન 5. નીચે આપેલા ઉદાહરણ મુજબ અન્ય વાક્યો બનાવો :

ઉદાહરણ : જનેષુ કન્બળાન् વિતરતુ।

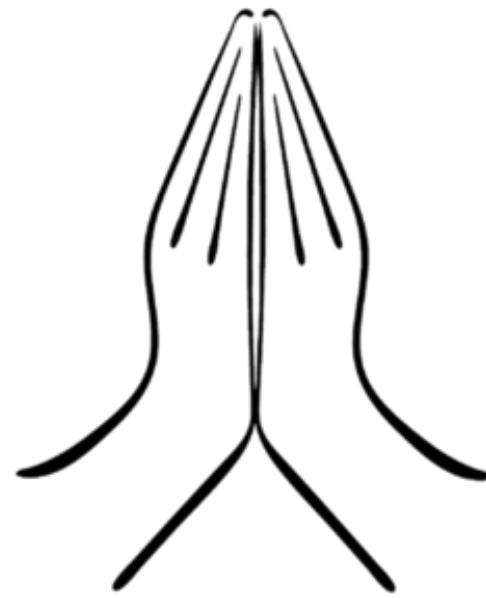
(1) શિક્ષકેમ્યઃ સુધાખણ્ડાન् વિતરતુ | (શિક્ષકઃ, સુધાખણ્ડः)

(2) છાત્રેમ્યઃ પ્રસાદાન् વિતરતુ | (છાત્રઃ, પ્રસાદઃ)

(3) બાલકેમ્યઃ મોદકાન् વિતરતુ | (બાલકઃ, મોદકઃ)

(4) માનવેમ્યઃ દીપાન् વિતરતુ | (માનવઃ, દીપઃ)

Thanks

For watching